

Skwer Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 6, 01-015 Warszawa
www.kodr.pl biuro@kodr.pl

Papież Franciszek o małżeństwie i rodzinie

Franciszek: rodzina to nie muzealne eksponaty

„Rodzina jest najlepszym sprzymierzeńcem integralnego rozwoju społeczeństwa” – stwierdził papież 1 czerwca podczas spotkania z Federacją Katolickich Stowarzyszeń Rodzinnych w Europie. Organizacja ta obchodzi 20-lecie istnienia. W swoim przemówieniu Franciszek zaznaczył, że rodzina nadal pozostaje skarbem Starego Kontynentu i jako skarb powinno się ją traktować.

„Rodziny to nie muzealne eksponaty. Poprzez nie urzeczywistnia się dar we wzajemnym zaangażowaniu, w wielkodusznym otwarciu na dzieci, a także w służbie społeczeństwu. W taki sposób rodziny są niczym zaczyn, który pomaga w rozwoju świata bardziej ludzkiego i braterskiego, gdzie nikt nie czuje się wykluczony i porzucony” – powiedział Ojciec Święty.

Franciszek wskazał, że w marcu z okazji 60. rocznicy Traktatów Rzymskich przypominał uczestnikom unijnego szczytu o podstawowej roli rodziny. Pozostaje ona strukturą najbardziej adekwatną dla zapewnienia tego, co jest niezbędne do zdrowego rozwoju człowieka.

„Dziś w sposób szczególny dostrzegamy potrzebę kultury spotkania, w której docenia się jedność w różnorodności, wzajemność, solidarność między pokoleniami. Ten rodzinny kapitał powinien też naznaczyć relacje gospodarcze, społeczne i polityczne kontynentu europejskiego. Styl rodzinny, który szerzycie, nie pozostaje uzależniony od jakiejś ideologii, lecz opiera się na nienaruszalnej godności człowieka. Bazując na tym fundamencie, Europa będzie mogła rzeczywiście tworzyć rodzinę narodów” – stwierdził Franciszek. Papież podkreślił też, że rodzina nie może pozostać odizolowana, lecz musi wychodzić na zewnątrz. Potrzebuje

W czerwcowym numerze:

Papież Franciszek o małżeństwie i rodzinie	1
Z Polski	2
Ze świata	9

dialogu i spotkania z innymi, aby dać początek jedności, która nie jest jednorodna i która owocuje postępowaniem oraz dobrem wspólnym. Wskazał też, że służba świętości życia powinna się wyrażać na wiele sposobów, nie tylko w obronie nienarodzonych, ale również w przymierzu międzypokoleniowym, służbie potrzebującym, solidarności z migrantami, sztuce wychowania czy zapewnianiu godnych warunków życia osobom starszym.

www.pl.radiovaticana.va

Papież: potrzebna większa obecność kobiet

„Niech kobiety będą obecne na różnych płaszczyznach życia, by wnieść swój wkład w jednoczenie rodziny ludzkiej i przewyższanie kultury odrzucenia” – powiedział papież w przemówieniu do uczestników Sesji Plenarnej Papieskiej Rady ds. Dialogu Międzyreligijnego. Tematem jej obrad jest „Rola kobiety w wychowaniu do powszechnego braterstwa”. Franciszek poruszył w swym przemówieniu trzy zagadnienia: docenienie roli kobiety, wychowanie do braterstwa i dialog.

Ojciec Święty podkreślił, że dziś bardziej niż kiedykolwiek konieczna jest obecność kobiet w życiu społecznym, gospodarczym, politycznym, krajowym, międzynarodowym i kościelnym. Jest to tym ważniejsze, że świat ich nie szanuje, często bowiem stają się ofiarami nadużyć i przemocy. A przecież tam, gdzie kobiety mają możliwość ukazania swojego geniuszu, świat zmienia się na lepsze.

Mówiąc o wkładzie kobiet w wychowanie do braterstwa, Franciszek wskazał na ich szczególny dar w postaci otwarcia na drugiego i wzajemnego szacunku.

„W ten sposób kobiety, głęboko włączone w tajemnicę życia, mogą zrobić wiele dla promowania ducha braterstwa, w staraniach o ochronę życia i z przekonaniem, że miłość jest jedyną siłą, która może przemienić świat na lepsze. Kobiety często pozostają same w towarzystwie innym, szczególnie tym, którzy są najsłabsi w rodzinie i w społeczeństwie, ofiarom konfliktów i tym, którzy muszą zmierzyć się z wyzwaniem dnia codziennego” – mówił Franciszek.

Papież zauważył, że dla budowania powszechnego braterstwa konieczny jest dialog, który umacnia więzi przyjaźni i szacunku. Wyjątkowa rola kobiet jest tu szczególnie widoczna na płaszczyźnie tzw. „dialogu życia” w środowisku międzyreligijnym. W ten sposób wnosi ona wkład w lepsze rozumienie wyzwań cechujących środowiska wielokulturowe.

www.pl.radiovaticana.va

Papież spotkał się z kobietami żyjącymi w separacji

O tej szczególnej papieskiej audiencji świat dowiedział się dzięki świadectwu obecnych tam osób. Franciszek spotkał się bowiem z grupą kobiet żyjących w separacji lub rozwiedzionych, które dzięki wspólnocie Kościoła odzyskały wewnętrzną stabilność. Członkowie tej grupy spotykają się raz w miesiącu w jednej z parafii w Toledo, w Hiszpanii, aby modlić się przed Najświętszym Sakramentem i dzielić się ważnymi sprawami.

„Spotkanie z papieżem było szczególnym doświadczeniem, w czasie którego znalazłyśmy ojca, który nas słuchał z cierpliwością i prostotą” – wspomina jedna z uczestniczek. Inna dodała, że zachęcał je, aby z miłością wychowywały swoje dzieci i modliły się za swoich byłych mężów. Powiedział im także, że ich rolą w Kościele jest pomoc innym osobom przeżywającym kryzysy małżeńskie. „Dzięki waszemu doświadczeniu możecie im pomóc – mówił Franciszek. „I nie zapominajcie: Kościół wyciąga do was ręce, aby was przytulić”.

www.pl.radiovaticana.va

Z Polski

Podziękowania

JE biskup Jan Wątroba Przewodniczący Rady ds. Rodziny oraz ks. Przemysław Drąg Dyrektor Krajowego Ośrodka Duszpasterstwa Rodzin składają serdeczne podziękowania za wieloletnią posługę na rzecz małżeństw i rodzin ks. dr Bogusławowi Wolańskiemu Diecezjalnemu Duszpasterzowi Rodzin Diecezji Legnickiej, który z dniem 1 czerwca przestał pełnić urząd.

Nowym Diecezjalnym Duszpasterzem Rodzin został ks. dr Mariusz Habiniak.

Życzymy obu Kapłanom w nowych miejscach pracy na rzecz Kościoła błogostawieństwa Bożego i potrzebnych sił.

Episkopat o małżeństwie i rodzinie

O dalszych pracach nad wytycznymi dotyczącymi duszpasterstwa małżeństw i rodzin oraz poparciu dla inicjatywy obywatelskiej chroniącej życie zdecydowali biskupi podczas zebrania plenarnego, które miało miejsce w Zakopanem w dniach 6 i 7 czerwca br.

Fragment komunikatu z 376. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski dotyczący duszpasterstwa rodzin:

Biskupi zapoznali się z projektem „Wytycznych” dotyczących duszpasterstwa małżeństw i rodzin przygotowanym przed Radę ds. Rodziny KEP. Zgodnie z zachętą papieża Franciszka wyrażoną w adhortacji „Amoris laetitia” rozważano m.in. kwestie towarzyszenia, rozeznawania i integrowania osób, które żyją w związkach niesakramentalnych. Stwierdzono, że w seminariach – tam, gdzie

jeszcze nie ma – należy wprowadzić przedmiot przygotowujący alumnów do podjęcia posługi na rzecz małżeństw i rodzin. Także w formacji stałej kapłanów wielką wagę ma przygotowanie do kierownictwa duchowego małżeństw i rodzin oraz do posługi w sakramencie pojednania. Podkreślono jednocześnie potrzebę zaangażowania katolików świeckich w duszpasterstwo małżonków i rodziców. W ramach towarzyszenia osobom żyjącym w związkach niesakramentalnych zwrócono uwagę na potrzebę prowadzenie ich do prawdziwego nawrócenia, pojednania z małżonkiem sakramentalnym i dziećmi z tego związku. W kwestii przyjmowania sakramentów świętych przez osoby żyjące w związkach niesakramentalnych biskupi przypominają nauczanie św. Jana Pawła II, którego kontynuatorem jest obecny papież Franciszek. Po dyskusji projekt „Wytycznych” został skierowany do końcowej redakcji. Jednocześnie biskupi zachęcają do modlitwy za małżeństwa i rodziny.

Fragment komunikatu dotyczący inicjatywy chroniącej życie:

Biskupi podtrzymują wołanie o pełną ochronę prawną dzieci poczętych jako konstytucyjne prawo do życia. Podczas zebrania plenarnego Konferencja Episkopatu Polski zapoznała się z obywatelską inicjatywą „Zatrzymaj aborcję”, mającą na celu większą ochronę życia dziecka poczętego w perspektywie powiększającego się zakresu eugeniki prenatalnej. Biskupi polecają modlitwie tę inicjatywę i popierają zbieranie podpisów.

www.episkopat.pl

Ogólnopolskie spotkanie Diecezjalnych Doradców Życia Rodzinnego

Jak przebić się w mediach z dobrą wiadomością dotyczącą małżeństwa i rodziny, co zawierają programy wychowania do życia w rodzinie po reformie edukacji oraz jakie nowoczesne narzędzia pomagają w obserwacji i interpretacji objawów płodności – o tym m.in. rozmawiali Diecezjalni Doradcy Życia Rodzinnego z różnych części Polski podczas spotkania w Laskach pod Warszawą w dniach 22–25 czerwca br.

O kształcie szkolnego wychowania do życia w rodzinie po reformie edukacji mówiła dr hab. Urszula

Dudziak, wykładowca Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Zaprezentowane zostały wyniki badań akceptacji norm moralnych w dziedzinie płciowości u uczniów szkół średnich – najtrudniej przyjąć zakaz antykoncepcji i nierozzerwalność małżeństwa, a najwięcej osób honoruje wierność małżeńską oraz zakaz zabijania dzieci nienarodzonych. Prelegentka przedstawiła założenia nowej podstawy programowej dla przedmiotu wychowania do życia w rodzinie oraz przykłady presji środowisk homoseksualnych i ideologii gender, a także działań dewiacyjnych w edukacji oraz przestrzeni publicznej (m.in. bajki propagujące homoseksualizm, akcentowanie ciała i pożądlivosti w oderwaniu od miłości i odpowiedzialności, traktowanie antykoncepcji i środków wczesnoporonnych jako dobrodziejstwa).

O sytuacji na rynku medialnym w Polsce mówił Stefan Augustyn, wykładowca, szkoleniowiec, rzecznik prasowy DWUP. Coraz słabsza jest pozycja prasy, a lawinowo rośnie znaczenie Internetu, w tym szczególnie mediów społecznościowych. Omówione zostały zasady budowania komunikatów: prosto, zwięźle, z wykorzystaniem obrazu i małej ilości słów, w odwołaniu do korzyści odbiorcy i jego emocji – niezbędna jest znajomość adresata.

Zebrani mieli także możliwość zapoznać się z nowoczesnymi narzędziami stosowanymi w rozpoznawaniu płodności. Przedstawiono projekt INER Cycle, który służy do prowadzenia obserwacji i interpretacji wskaźników płodności według prof. Rötzera oraz aplikację na telefon, która służy do notowania obserwacji wskaźników płodności w metodzie wielowskaźnikowej według dr Kramarek, a także projekt Promama, który pomaga prowadzić obserwacje w metodzie wielowskaźnikowej również w czasie ciąży.

Ważną częścią konferencji były nauki rekolekcyjne wygłoszone przez ks. Rafała Chruślińskiego z Instytutu Świeckiego Życia Konsekrowanego Świętej Rodziny w Łomiankach. Rekolekcjonista mówił o dynamice życia chrześcijańskiego w oparciu o książkę ks. Henryego Nouwena pt. „Życie umiłowanego”. Odnosząc się do bogatej sfery życia małżeńskiego i rodzinnego przypomniał, że osoba

wierząca – podobnie jak Chrystus podczas ofiary Eucharystycznej – jest wzięta, pobłogosławiona, połamana i rozdana. Wzięta, czyli powołana do życia z miłości przez Stwórcę. Pobłogosławiona tzn. kochana taką, jaką jest, wypowiedziane jest nad nią dobre słowo Boga. Połamana – zraniona, boleśnie doświadczona rzeczywistością grzechu własnego i innych. Rozdana – dana innym, by nawzajem się ubogacać, by kochać, być w relacji, aby stworzyć wspólnotę.

Spotkania Diecezjalnych Doradców Życia Rodzinnego odbywają się co roku w Laskach pod Warszawą. Organizowane są przez Krajowy Ośrodek Duszpasterstwa Rodzin.

www.kodr.pl

Krajowe Forum Inicjatyw na rzecz Małżeństwa i Rodziny

W Gnieźnie w dniach 19–20 czerwca spotkali się duszpasterze rodzin, doradcy życia rodzinnego, przedstawiciele ruchów i wspólnot o charyzmacie rodzinnym, stowarzyszeń, fundacji i innych organizacji działających na rzecz małżeństwa, rodziny i życia. Celem I Krajowego Forum Inicjatyw na rzecz Małżeństwa i Rodziny była – według zachęty papieża Franciszka – pomoc małżeństwom oraz rodzinom w odkryciu radości z ich powołania. Wydarzenie zorganizowane zostało w ramach obchodów 600-lecia prymasostwa w Gnieźnie w dniach 19–20 czerwca br. przez abpa Wojciecha Polaka, Prymasa Polski, Radę ds. Rodziny Konferencji Episkopatu Polski, Krajowy Ośrodek Duszpasterstwa Rodzin oraz Duszpasterstwo Rodzin Archidiecezji Gnieźnieńskiej.

Pierwszy dzień (19 czerwca) wypełniły prelekcje, dyskusje panelowe i modlitwa. Witając zebranych gospodarz miejsca prymas Polski abp Wojciech Polak pytał za papieżem Franciszkiem, czy małżeństwo i rodzina wciąż są dobrą nowiną dla współczesnego świata. „Jestem pewien, że tak” – powtórzył za Ojcem Świętym dopowiadając, że „tak” oparte jest na Bogu. „My także, jako Kościół, jako wspólnoty, stowarzyszenia, fundacje, pragniemy powiedzieć nasze «tak» dla małżeństwa i rodziny. Pragniemy poprzez prace tego forum odnowić głoszenie Ewangelii małżeństwa i rodziny

oraz odnowić nasze duszpasterskie zaangażowanie w tym kierunku” – mówił abp Polak.

W pierwszej części spotkania jego uczestnicy mieli okazję wysłuchać dwóch wykładów. O filozoficzno-antropologicznych podstawach małżeństwa i rodziny mówił ks. prof. Tadeusz Guz z KUL. Natomiast ks. Przemysław Kwiatkowski, rektor gnieźnieńskiego PWSD, wykładowca Instytutu Jana Pawła II w Rzymie, mówił o reminiscencjach encykliki „Amoris laetitia” w świetle teologii ciała św. Jana Pawła II.

Forum gościło kard. Kevina Josepha Farrella, szefa watykańskiej Dykasterii ds. Świeckich, Rodziny i Życia. Podczas wystąpienia wskazał na wielką rolę duszpasterstwa rodzin, w które powinni angażować się nie tylko duchowni, ale i świeccy, szczególnie eksperci, a także przedstawiciele grup i ruchów działających na rzecz małżeństwa i rodziny. Zwrócił także uwagę na znaczenie wychowania młodego pokolenia oraz towarzyszenia małżonkom i rodzinom, zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych. Jako pomoc w realizacji tego zadania kard. Farrell wskazał nauczanie papieża Franciszka, a w szczególności jego adhortację „Amoris laetitia”, która, jak podkreślił, jest dokumentem o wielkiej wadze i ogromnym bogactwie. „Celem papieża nigdy nie było rozpoczęcie rewolucji w Kościele, czy zniekształcenie doktryny na temat małżeństwa i rodziny, ale to, by umocnić tę doktrynę i zaproponować prawdziwe duszpasterskie nawrócenie miłości” – przekonywał szef watykańskiej dykasterii.

W części warsztatowej uczestnicy w trzech grupach tematycznych pochylił się nad tematami formacji i towarzyszenia młodym w drodze do małżeństwa, towarzyszenia małżeństwom i rodzinom na drodze wzrostu duchowego oraz rozeznawania i towarzyszenia osobom po rozpadzie małżeństwa sakramentalnego. Wnioski z tych debat ujęto w specjalnym przesłaniu, które niebawem trafi do biskupów, stowarzyszeń, grup i wspólnot zaangażowanych w działania na rzecz rodziny i życia.

W spotkaniu uczestniczyło 150 osób, w tym ok. 40 księży zaangażowanych w służbę rodzinie.

www.ekai.pl / www.kodr.pl

Kard. Dziwisz apeluje: dbajmy o zdrowe rodziny!

Kwestię obrony życia ludzkiego i rodziny, a także problem rozwodów poruszył kard. Stanisław Dziwisz podczas homilii wygłoszonej na Mszy św. z okazji jubileuszu 25-lecia Diecezji Kaliskiej oraz 20. rocznicy wizyty św. Jana Pawła II w Kaliszu 3 czerwca.

Ks. Stanisław Dziwisz podkreślił, że 20 lat temu podczas pielgrzymki Jana Pawła II do Polski, nie mogło zabraknąć Kalisza, znanego z kultu św. Józefa. Jan Paweł II poruszył wtedy ważne dla Kościoła w Polsce sprawy obrony życia ludzkiego i rodziny. „Słowa te są do dziś aktualne i stanowią program pasterski kościoła w Polsce. Za Janem Pawłem głosimy, że tylko Bóg jest panem życia, a prawa stanowione przez parlamenty winny być odbiciem prawa naturalnego, obowiązującego wszystkich niezależnie od wyznania czy przekonań politycznych” – powiedział Dziwisz.

Kardynał przypomniał słowa papieża: „miarą cywilizacji, uniwersalną, ponadczasową, obejmującą wszystkie kultury jest jej stosunek do życia. Cywilizacja, która odrzuca bezbronnych zasługuje na miano barbarzyńskiej, choćby miała nawet wielkie osiągnięcia gospodarcze, techniczne, artystyczne oraz naukowe”.

Kardynał podkreślił, że Kościół dostrzega, jak bardzo krucha jest dzisiaj polska rodzina, a rozwody stały się plagą współczesnego polskiego społeczeństwa. „Mówimy jasno – nikogo nie potępiamy, nie marginalizujemy, dla wszystkich jest miejsce we wspólnocie kościoła, także dla tych, którym się nie powiodło w najważniejszym projekcie życia” – stwierdził.

Na zakończenie kard. Dziwisz zaapelował, aby pomagać młodym ludziom, przygotowującym się do małżeństwa, bo przecież zdrowe rodziny są podstawą każdego zdrowego społeczeństwa.

www.ekai.pl

Abp Jędraszewski: miłość małżeńska budowana na Bogu

Abp Marek Jędraszewski przewodniczył 2 czerwca wieczorem Mszy św. w Bazylice św. Michała Archanioła i św. Stanisława Biskupa na Skałce. W nabożeństwie uczestniczyli małżonkowie, którzy zawarli związek małżeński w tej świątyni.

„Zdajemy sobie sprawę z tego jak, zwłaszcza w obecnych czasach, małżeństwo i rodzina są kontestowane. W jakim kryzysie znajdują się obydwie te święte instytucje, bez których nie może dobrze funkcjonować żadne społeczeństwo, żaden naród” – mówił w homilii arcybiskup, dodając, że życie małżeńskie powinno być budowane na Bogu.

Nawiązując do dialogu między św. Piotrem i Chrystusem, abp Jędraszewski mówił o wskazówkach jakie dał św. Piotrowi zmartwychwstały Jezus. „Jeżeli kochasz Boga to kochaj tych, których ja tobie daję, kochaj twoich braci i twoje siostry i kochaj je, aż do końca, tak jak ja je ukochałem, oddając swoje życie za wszystkich” – podkreślił hierarcha. Jego zdaniem, to właśnie z tej sekwencji miłości Boga i miłości bliźniego należy rozumieć, co znaczy składać przysięgę małżeńską i wiązać swoje życie z drugim człowiekiem, prosząc Boga o błogosławieństwo dla tej miłości. „Zdajemy sobie bowiem sprawę z tego jak, zwłaszcza w obecnych czasach, małżeństwo i rodzina są kontestowane. W jakim kryzysie znajdują się obydwie te święte instytucje, bez których nie może dobrze funkcjonować żadne społeczeństwo, żaden naród” – podkreślił metropolita krakowski. Według niego wówczas właściwie nie może urzeczywistniać się ani małżeństwo, ani miłość małżeńska, ani miłość rodzinna.

„Jeżeli jest budowana ta miłość małżeńska na samych tylko ludzkich pragnieniach to od samego początku jest narażona na daleko idący kryzys, bo człowiek jest słaby, zwłaszcza jeśli chodzi o jego uczucia. Ale jeżeli jego życie jest budowane na Bogu, którego się kocha całym sercem, ze wszystkich swoich sił, całą swoją duszą to oczywistą rzeczą jest, że nie ma tu już miejsca, żeby Boga zdradzić, bo się go kocha całym sercem i ze wszystkich sił” – tłumaczył hierarcha. „Jeżeli tak się Boga kocha to oczywistą jest rzeczą, że nie można także zdradzić drugiego człowieka, zwłaszcza tego, któremu się ślubuje miłość, wierność i uczciwość małżeńską” – mówił abp Jędraszewski.

W trakcie Mszy św. małżonkowie w obecności metropolity krakowskiego odnowili przyrzeczenia małżeńskie.

www.ekai.pl

Abp Hoser: duszpasterstwo rodzin odpowiedzią na kryzys małżeństwa

„Duszpasterstwo Rodzin jest jedną z odpowiedzi Kościoła na kryzys małżeństwa. Szukajmy prawdziwego dobra drugiego człowieka opierając się na oficjalnym nauczaniu Kościoła” – zaapelował abp Henryk Hoser, zwracając się do doradców rodzinnych. Uroczystą Mszą św. zakończył się kolejny rok pracy i formacji Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Warszawsko-Praskiej. Zaangażowanych jest w nie 120 osób, które na co dzień służą swoją pomocą małżeństwom i narzeczonym w parafiach.

Abp Hoser przypomniał, że istotą miłości drugiego człowieka jest szukanie jego autentycznego dobra. „Kochać to nie znaczy lubić. Na reakcje afektywne nie mamy wielkiego wpływu, podczas gdy możemy przyczynić się do cudzego dobra” – powiedział duchowny, przypominając, że słońce, które Bóg ofiarowuje, wschodzi codziennie nad złymi i dobrymi. Metropolita warszawsko-praski przestrzegł małżonków przed pokusą rozwodu. „Trzeba umieć przeciwdziałać kryzysom małżeńskim, które są nieodłączną częścią związku. Ich przejście umacnia wzajemne relacje” – zwrócił uwagę kaznodzieja.

Mówił również o kryzysie interpretacji papieskiego nauczania odnośnie małżeństwa i rodziny. „Na tle tego, co napisał Ojciec Święty Franciszek, pojawiają się opinie i komentarze, które są w coraz większej sprzeczności z nauczaniem Kościoła. Stąd tak ważna jest rola Duszpasterstwa Rodziny, by pomóc zrozumieć ludziom, czym jest przymierze małżeńskie. Wiele osób nie ma świadomości, że jest to przymierze Trynitarne, a więc takie, którego jedną ze stron jest sam Bóg” – zwrócił uwagę abp Hoser. Zachęcał doradców, by w swojej pracy opierali się na dokumentach Kościoła i oficjalnych wypowiedziach jego przedstawicieli. Wspomniał, że ogromne zasługi na tym polu ma św. Jan Paweł II, który jest bardzo często cytowany w samej adhortacji „Amoris laetitia”. Mówiąc o zadaniach Duszpasterstwa Rodzin, abp Hoser zachęcał doradców do cierpliwości. „Na wymierne efekty nieraz trzeba poczekać kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt lat” – powiedział arcybiskup, przywołując jako przykład swoje zaangażowanie w Rwandzie.

www.ekai.pl

Bp Czaja podczas Zjazdu Dużych Rodzin: rodzina to skarb dla Kościoła i społeczeństwa

W nyskiej bazylice ordynariusz opolski biskup Andrzej Czaja odprawił mszę świętą w intencji rodzin – obecni byli uczestnicy V Zjazdu Dużych Rodzin i nyskie rodziny.

„Rodzina to najwyższa wartość” – przyznaje biskup. „Podkreślamy znaczenie i wartość rodziny, że ta rodzina jest skarbem nie tylko dla Kościoła, ale i dla społeczeństwa. Każde nowe życie, to także początek nowego życia również dla tej rodziny, która to dziecko przyjmuje. Mam nadzieję, że także ten apostołat Związku Dużych Rodzin będzie owocował dodatkowo rozwojem tej polityki prorodzinnej” – mówi ordynariusz opolski.

Zjazd dużych rodzin odbył się w tym roku od 16 do 18 czerwca w Nysie i zgromadził ponad tysiąc osób. W programie przewidziano ok. 80. grup warsztatowych. Odbył się również występ mima Ireneusza Krosnego, kiermasz rękodzieła, Nyski Marsz dla Życia i Rodziny. Zainteresowani odwiedzili wesołe miasteczko, siłownię na świeżym powietrzu oraz miasteczko militarystyczne.

Zjazdy organizowane są przez Związek Dużych Rodzin, który od początku istnienia dbał o integrację wewnętrzną dużych rodzin. Tak powstała idea organizacji Ogólnopolskich Zjazdów Dużych Rodzin, które odbywają się od pięciu lat w różnych miastach Polski. Towarzyszą im liczne spotkania, warsztaty, konferencje, koncerty.

Oprac. na podst. www.radio.opole.pl

Warszawski Marsz dla Życia i Rodziny

Pod hasłem „Czas na rodzinę” 11 czerwca ulicami stolicy po raz 12. przeszedł Marsz dla Życia i Rodziny. Podczas tegorocznego wydarzenia organizatorzy marszu w Warszawie chcieli zwrócić uwagę, że rodzina jest największym skarbem, że należy o nią dbać, szanować i poświęcać jej dużo czasu. Uczestnicy marszu mogli wspomóc podopiecznych Domu Samotnej Matki w Chyliczkach pod Warszawą, który prowadzą Siostry Matki Bożej Miłosierdzia. Pochodzące ze zbiórki fundusze przeznaczone zostaną na wsparcie kobiet i ich dzieci, które doświadczyły przemocy, a wiele z nich musiało uciekać, ponieważ były zmuszane przez najbliższych do aborcji.

Podczas wystąpienia wieńczącego Marsz, prezes Centrum Wspierania Inicjatyw dla Życia i Rodziny Paweł Kwaśniak zaznaczył, że troska o rodzinę stała się jednym z czołowych tematów życia publicznego w Polsce, a także wyraził satysfakcję z działań podejmowanych na szczeblu rządowym i samorządowym dzięki którym przyjmowanie na świat i wychowanie dzieci w rodzinie staje się łatwiejsze.

Wskazał również na zagrożenia, jakie czyhają na rodziny. Są to na przykład realizowane w niektórych szkołach projekty edukacyjne, w których podważa się wartość i naturalną rolę rodziny w wychowaniu dzieci. Wyraził też niepokój związany z brakiem działań Rządu w kierunku wypowiedzenia tzw. Konwencji antyprzemocowej, która w instytucji rodziny, wierze i tradycji upatruje źródeł przemocy i patologii. Podobnie jest z utrzymywaniem w mocy Rozporządzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej z sierpnia 2015 r. wprowadzającego do szkół tzw. edukację antydyskryminacyjną.

Uczestnicy Marszu stanowczo domagali się także jak najszybszego uchwalenia prawa w pełni chroniącego życie dzieci nienarodzonych.

W tym samym dniu – 11 czerwca – ulicami 50 innych miast Polski przeszły Marsze dla Życia i Rodziny. Centralnym organizatorem przedsięwzięcia jest Centrum Wspierania Inicjatyw dla Życia i Rodziny.

www.czir.org

Okno Życia w Ostrowcu Świętokrzyskim

Przy Domu Ulgi w Cierpieniu imienia Jana Pawła II w Ostrowcu Świętokrzyskim 4 czerwca otwarte zostało Okno Życia.

Okna Życia to miejsca, w których rodzice mogą pozostawić swoje niedawno narodzone dziecko, mając pewność, że zostanie ono otoczone właściwą opieką. Jest ich w Polsce dokładnie 60. To ostrowieckie będzie 61., trzecie w województwie świętokrzyskim.

Oprac. na podst. www.echodnia.eu

Można zatrzymać falę rozwodów?

Coraz większa akceptacja dla stwierdzanego urzędowo rozpadu rodzin, a przy tym refleksja ogromnej rzeszy rozwodników, że ich małżeństwo dało się uratować – to niektóre wnioski z badań społecznych zaprezentowanych przez Fundację Mamy i Taty.

Według raportu przedstawionego przez Fundację aż 85 procent Polaków wierzy, iż miłość może trwać całe życie „choć nie za wszelką cenę”. Niemal co trzeci ankietowany rozwodnik przyznał, iż jego małżeństwo wcale nie musiało się rozpaść, o ile w odpowiednim momencie otrzymałoby potrzebne wsparcie.

Większość badanych Polaków miało stwierdzić, że o ile „coś się nie układa” pomiędzy mężem i żoną, rozwód jest wyjściem akceptowalnym. Jednak ponad 70 procent indagowanych uznało go za porażkę i „wirus trawiący polskie społeczeństwo”.

Fundacja zaprezentowała „Strategię Odbudowy Rodziny. Rozwód 2:0” – to zestaw propozycji wysuniętych pod adresem władz państwowych, lokalnych, organizacji oraz działaczy społecznych. Marek Grabowski, prezes Fundacji, przypomniał alarmujące dane oparte na opracowaniach GUS. Zgodnie z nimi, w dużych miastach Polski na każde 100 zawieranych małżeństw przypadają obecnie aż 43 rozwody. W ciągu roku rozpadło się aż 69 tysięcy formalnych związków. Co czwarte polskie dziecko przychodzi na świat poza małżeństwem.

Strategia ma doprowadzić do zredukowania liczby rozwodów przynajmniej o wskazane we wspomnianych badaniach 30 procent. Byłoby to możliwe między innymi dzięki ustawodawstwu i odpowiedniej polityce państwa, na przykład wprowadzeniu obowiązku mediacji oraz obowiązkowych kursów przedmażeńskich dla osób zawierających związki cywilne, ustanowieniu ulg podatkowych za staż małżeński, promocji małżeństwa i rodziny w mediach oraz wspieraniu budownictwa mieszkaniowego skierowanego do rodzin.

Fundacja postuluje także włączenie w zakres nauki szkolnej komunikacji interpersonalnej oraz promowanie na lekcjach pozytywnych wzorców rodziny.

www.pCh24.pl

Sukces Inicjatywy Mama, Tata i Dzieci

Europejczycy złożyli ponad milion podpisów w obronie tożsamości małżeństwa i rodziny. Minimalne kwoty podpisów udało się uzyskać w 14 krajach UE. Europejską Inicjatywę Obywatelską (EIO) Mama, Tata i Dzieci poparło ponad milion

obywateli UE – to drugi z warunków, który musiał być spełniony, aby EIO mogła zostać rozpatrzona przez Komisję Europejską. Pierwszy z nich – minima w siedmiu państwach członkowskich – osiągnięty został już w listopadzie 2016 r.

Ogromnym sukcesem Inicjatywy jest także to, że finalnie aż 14 państw członkowskich: Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Finlandia, Francja, Niemcy, Grecja, Węgry, Łotwa, Litwa, Polska, Rumunia, Słowacja i Słowenia zebrało wymaganą liczbę podpisów. Polsce przypada niekwestionowana pozycja lidera – w naszym kraju zebrano ok. 1/3 wszystkich podpisów. Na uwagę zasługuje także fakt, że minima zebrano również w dwóch największych krajach starej Unii, czyli we Francji i Niemczech, mających najwyższe kwoty minimalne, co bardzo mocno przełożyło się na ostateczny sukces w zbieraniu poparcia.

Europejska Inicjatywa Obywatelska Mama, Tata i Dzieci postuluje, by na potrzeby prawa europejskiego pod pojęciem małżeństwa rozumiano jedynie związek kobiety i mężczyzny. Przyjęcie tych rozwiązań wzmocni jedność Europy i zapewni poszanowanie art. 9 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Jednocześnie w projekcie wyraźnie zastrzeżono, że instytucje UE żadnym swoim działaniem nie mogą podejmować kroków mających na celu zmiany sposobu pojmowania małżeństwa i rodziny na gruncie prawa krajowego.

Oprac. na podst. www.gosc.pl

Ella One na receptę

Prezydent Andrzej Duda podpisał ustawę, która m.in. ogranicza sprzedaż niezwykle niebezpiecznych dla zdrowia i życia kobiet pigułek „dzień po”. Preparat znany pod nazwą „Ella One” będzie dostępny tylko na receptę.

Pod koniec maja, sejm postanowił wprowadzić zmiany w sprawie dostępności środków farmakologicznych działających jak antykoncepcja. Uchwalona ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej reguluje m.in. sprzedaż tzw. pigułki Ella One, nazywanej potocznie tabletką „dzień po”. Dzięki podpisowi prezydenta Andrzeja Dudy, dostęp do niej będzie możliwy tylko w przypadku posiadania recepty wystawionej przez lekarza. Do tej pory nabyć ją mogła w aptece każda kobieta, która ukończyła 15 rok życia.

Warto przypomnieć, że badania naukowe wskazują, że pigułki Ella One, reklamowane jako antykonceptyjne, charakteryzują się podwójnym działaniem. W większości przypadków nie dopuszczają do zagnieżdżenia się w macicy zapłodnionej już komórki jajowej. Rzadziej natomiast powstrzymują zapłodnienie. Mimo to są sprzedawane w aptekach – chociaż nominalnie w polskim prawie obowiązuje zakaz tzw. aborcji, z trzema wyjątkami.

www.pCh24.pl

KUL: konferencja o nierozzerwalności małżeństwa

„Moralne i duszpasterskie konsekwencje przysięgi małżeńskiej. Czy każde trudne sakramentalne małżeństwo jest do uratowania?” – pod takim hasłem 7 czerwca na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa. Zorganizowała ją Katedra Duszpasterstwa Rodzin KUL i Katedra Teologii Moralnej, Fundamentalnej i Ekumenicznej KUL oraz Wspólnota Trudnych Małżeństw SYCHAR.

„Adhortacja *Amoris laetitia* wywołuje potrzebę zatrzymania się nad przysięgą małżeńską i jej konsekwencjami. Czytamy w tym dokumencie, że Pan Jezus towarzyszy nam w trudzie przekazywania Ewangelii rodzinie i adhortacja bardzo silnie zachęca cały Kościół do towarzyszenia małżeństwom i rodzinom w realizacji tych ideałów wynikających z przysięgi małżeńskiej i zobowiązań” – mówił we wstępie ks. dr hab. Jacek Goleń, kierownik Katedry Duszpasterstwa Rodzin KUL.

Symposium podzielone było na dwa panele. Pierwszy z nich skupiał się na moralnych aspektach przysięgi małżeńskiej. W referatach poruszano m. in. kwestię moralnych konsekwencji przysięgi małżeńskiej oraz dylematów moralnych wierności małżeńskiej. W drugiej części konferencji nacisk położony był na przysiędze małżeńskiej jako zobowiązaniu duszpasterskim. Prelegenci mówili o wsparciu, metodach i propozycjach dla małżonków przeżywających kryzys w związku sakramentalnym, ale też o towarzyszeniu osobom po rozwodzie.

Spotkanie zakończyła dyskusja oraz wygłoszenie świadectw przez członków WTM Sychar.

www.ekai.pl

Ze świata

Niemcy: biskupi przeciw tzw. małżeństwom jednopłciowym

Abp Heiner Koch, przewodniczący komisji ds. małżeństwa i rodziny przypomniał w rozmowie z berlińską telewizją RBB jednoznaczne stanowisko episkopatu w tej sprawie. Otwarcie definicji małżeństwa na związki jednopłciowe byłoby jego zdaniem „przerwaniem długowiecznej tradycji” i jakościową zmianą w jego pojmowaniu.

Abp Koch powiedział, że niemieccy biskupi postrzegają małżeństwo jako związek mężczyzny i kobiety, zawarty na całe życie i otwarty na przekazywanie potomstwa. To „całkowicie odpowiada wizji małżeństwa, którą mieli autorzy niemieckiej konstytucji”. Zbudowana na wierności trwała więź między mężczyzną i kobietą jest „w najwyższym stopniu cenną przestrzenią dla wychowywania dzieci.” Ochrona małżeństwa znalazła swój zapis w konstytucji właśnie ze względu na znaczenie tej formy życia dla społeczeństwa.

Abp Koch podkreślił, że rozróżnienie między małżeństwem a związkami jednopłciowymi nie jest wyrazem homofobii a podkreśleniem różnorodności form życia.

Podczas trwającej kampanii wyborczej do Bundestagu chęć zalegalizowania „małżeństw dla wszystkich” wyraziło już większość niemieckich partii. Socjaldemokraci, Zieloni oraz liberałowie z FDP chcą nawet uzależnić od tego zawarcie przyszłej koalicji. Niestety 30 czerwca Bundestag przegłosował prawo umożliwiające zawieranie tzw. małżeństw jednopłciowych.

Źródło www.gosc.pl

Brazylia: protest wobec legalnej aborcji

Kilka tysięcy osób uczestniczyło w stolicy Brazylii w manifestacji przeciwko próbom depenalizacji aborcji, tzn. rezygnacji z karalności za dopuszczenie się nielegalnego zabicia dziecka w łonie matki. Konsekwencją tego jest doprowadzenie do sytuacji, w której aborcja będzie w pełni legalna. Wśród uczestników protestu, który zakończył się przed siedzibą Kongresu Narodowego znaleźli się zarówno przedstawiciele parafii i organizacji Kościoła katolickiego, ale również członkowie stowarzyszeń pro-life.

Jak poinformowała Lenise Garcia, przewodnicząca Krajowego Ruchu Obywatelskiego na Rzecz Życia, uczestnicy marszu, którzy przybyli do stolicy Brazylii z kilku stanów, chcieli wyrazić swoją dezaprobatę dla prób wprowadzenia prawa dopuszczającego przerywanie ciąży. Wyjaśniła, że organizatorzy protestu przeszli ulicami Brasillii, aby przypomnieć politykom, że człowiek powstaje już w fazie prenatalnej.

W Brazylii, która jest największym katolickim krajem świata, od kilku miesięcy trwa ożywiona dyskusja na temat możliwości doprowadzenia do sytuacji, w której aborcja będzie możliwa do przeprowadzenia w każdej, przystosowanej do tego, placówce służby zdrowia. W ubiegłym roku Senat Federalny zaproponował, aby w pierwszych 12 tygodniach ciąży można było dokonywać aborcji bez dodatkowych obostrzeń.

Wyraźny sprzeciw wobec planów legalizacji aborcji zgłaszali w ostatnich miesiącach brazylijscy biskupi. W opublikowanej we wrześniu minionego roku nocie przypomnieli, że przerywanie ciąży jest zabronione przez konstytucję Brazylii. Warto przypomnieć, że w kwietniu biskupi wystosowali specjalną odezwę do władz i obywateli, w której zwrócili uwagę na trudną sytuację w kraju. Brazylijski episkopat wyraził wówczas poważne zaniepokojenie coraz bardziej pogarszającą się sytuacją społeczno-polityczną w kraju. Biskupi wskazywali, że politycy w swych działaniach totalnie ignorują podstawowe zasady etyczne i nie szanują podstawowych wartości moralnych.

www.pCh24.pl

Kanada: odbierają dzieci za sprzeciw wobec gender

Parlament kanadyjskiego stanu Ontario przyjął ustawę pozwalającą na odbieranie dzieci rodzicom sprzeciwiającym się ideologii gender. Władze Ontario przyjęły kontrowersyjne przepisy. Według obrońców rodziny, pozwolą one nie tylko na odbieranie dzieci rodzicom sprzeciwiającym się ideologii gender, ale też uniemożliwią adopcję dzieci przez osoby o antygenderowskich poglądach.

Jak podał gosc.pl, „ustawa 89” uznaje „tożsamość płciową” oraz jej wyrażanie za czynniki „brane pod uwagę przy określaniu dobra dziecka”. Z katalogu wykreślono za to wiarę, w jakiej dziecko jest wychowywane.

Jak wyjaśnił stanowy minister ds. dzieci i rodziny Michael Coteau, nowe przepisy sprawią, że kwestionowanie przez rodziców deklaracji nastoletniego dziecka, które określa się jako lesbijka, gej, biseksualista bądź transseksualista – oceniane przez niego jako nadużycie – spowoduje, że dziecko może być rodzicom odebrane.

Obrońcy życia ocenili, że takie działanie władz, to wejście „w erę totalitarnej władzy państwa, jakiej nie było w historii Kanady”.

www.pch24.pl

Na stronie www.poradniabioetyczna.pl pod linkiem http://www.poradniabioetyczna.pl/wp-content/uploads/2016/02/Newsletter-bioetyczny-nr-38_4.07.2017.pdf dostępny jest kolejny numer Newslettera Bioetycznego.

Zachęcamy do lektury.

Redakcja:

Krajowy Ośrodek Duszpasterstwa Rodzin

Skwer Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 6

01-015 Warszawa

Tel.: 22 838 92 59

E-mail: biuro@kodr.pl

Fundacja „Razem w Rodzinie”

Skwer Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 6

01-015 Warszawa

Nr konta:

ING PL 43 1050 1025 1000 0090 3030 5495